

LOCUL ȘI ROLUL ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE ÎN ASIGURAREA BUNEI FUNCȚIONĂRI A SERVICIILOR PENTRU TINERET

Violeta TINCU,
magistru în administrația publică, doctorandă,
Academia de Administrare Publică
de pe lângă Președintele Republicii Moldova

SUMMARY

The needs of the youth are specific ones. However, very few young people are capable of satisfying those needs on their own. For this particular reason, it is imperative for the state and the civil society to be involved as well. The only way to satisfy the needs of the young is to establish the necessary services. These services can function both at the central and the local level. Thus, local government can contribute to the establishment or the proper functioning of the educational and health services, as well as to the entertainment or informative ones.

133

Analizând tinerețea ca o tranziție de la copilărie la maturitate, constatăm că în această perioadă individul se confruntă cu un șir de provocări, probleme, cărora nu întotdeauna le poate face față de unul singur, iar în majoritatea cazurilor *asistența statului*, a adulților facilitează procesul de tranziție, dezvoltare, afirmare și definitivare a independenței tinerului.¹

Altfel spus, pentru soluționarea problemelor și satisfacerea necesităților tinerilor, este nevoie de implicarea autorităților administrației publice - atât centrale, cât și locale.

Referitor la competența administrației publice locale din Republica Moldova în promovarea programelor pentru tineret, cadrul normativ al statului nostru prevede următoarele: "Autoritățile administrației publice locale promovează în teritoriu

politica de stat în domeniul tineretului prin:

a) crearea de structuri responsabile pentru lucrul cu tineretul, care activează în bază de regulament, coordonat cu organul central de specialitate în domeniul tineretului; b) crearea de consilii teritoriale pentru problemele tineretului și coordonarea activității lor; c) colaborarea cu asociațiile locale de tineret, cu filialele organizațiilor naționale și internaționale din teritoriu."² În ceea ce privește competențele administrației publice locale la nivel de raion, Legea privind administrația publică locală prevede că consiliul raional decide organizarea și desfășurarea de activități științifice, instructiv-educative, cultural-educative, sportive și de *tineret*, de interes raional.³

Potrivit afirmațiilor literaturii de specialitate, tinerilor le lipsesc adesea

cunoștințele și deprinderile de a face față riscurilor și de a lua decizii corecte. Iată de ce este importantă dezvoltarea capacităților instituțiilor statale, ale organizațiilor neguvernamentale pentru a oferi un spectru cât mai variat de servicii de calitate tinerilor, care ar veni în suportul dezvoltării armonioase a personalității lor. Serviciile pentru tineret reprezintă un mijloc de a oferi tinerilor spațiul necesar și posibilitatea de a-și realiza drepturile de participare, de exprimare a opiniei și de luare a deciziilor. Prin intermediul acestor servicii tinerii au șansa de a se cunoaște mai bine, de a afla care le sînt capacitățile, ce le place și ce ar vrea să realizeze.⁴

În acest sens, în legislația Republicii Moldova se operează cu noțiunea de „serviciu social pentru tineri” - instituție specială, prestatoare de servicii informaționale și de consultanță, de asistență socială pentru tineri.⁵ În cadrul serviciilor sociale, activează centre informaționale și de consultanță pentru tineri, care oferă gratuit informații, îndrumări competente, ajută tinerii să profite de oportunități, să ia decizii responsabile, bazate pe informații obiective referitor la toate aspectele vieții, să-și dezvolte aptitudinile și abilitățile, să soluționeze problemele ce vizează interesele tineretului și ale societății, să participe activ la viața socială la nivel local, național și internațional.⁶ Mai mult decît atît, serviciile sociale pentru tineret sînt finanțate de la bugetul de stat, *de la bugetele unităților administrativ-teritoriale* și din mijloace speciale.

Serviciile pentru tineret în Republica Moldova sînt diverse. Serviciile de bază stabilite prin Constituția Republicii Moldova sînt serviciile educaționale (școli, colegii, universități etc.); serviciile de asistență

medicală (policlinicile, centrele de planificare a familiei etc.); serviciile de timp liber și serviciile de informare. Serviciile educaționale și cele de sănătate pentru tineret reprezintă servicii cu cea mai bogată istorie de dezvoltare în Moldova, pe cînd serviciile de informare sînt relativ noi.⁷

Analizînd statutul instituțiilor ce oferă servicii tinerilor în Moldova, constatăm că ele pot fi:

- *publice* - școli și instituții extrașcolare (cluburi, case de cultură, case de creație etc.);

- *neguvernamentale* - o organizație neguvernamentală (ONG) se află la baza creării centrului de tineret care prestează servicii pentru tineri;

- *private* - unii agenți privați oferă servicii comerciale, contra plată. Acest tip de servicii pentru tineri se dezvoltă conform principiului cost-eficiență și implică tinerii doar în studiile de piață. Aceste centre se numesc, de obicei: Internet-cafe, centre de studiere a limbilor, centre de studiere a calculatorului, școli de șoferi, centre culturale-artistice (dansuri, desen etc.), centre sportive (săli de sport, piscine, secții de gimnastică, yoga, bodybuilding, alpinism, karate etc.);

- *mixte* - administrația publică locală și un ONG prestează servicii pentru tineri. În special, în această categorie se includ majoritatea centrelor de informare care sînt fondate prin acordul mai multor actori comunitari, oferind o serie de avantaje. În primul rînd, un număr mare de actori comunitari cunosc și susțin crearea și prestarea serviciilor. Resursele comunitare sînt utilizate în mod eficient și rațional, flecare contribuind în măsura posibilităților. Toți acești factori asigură calitatea și durabilitatea serviciilor pentru tineri.⁸

Actualmente, în Moldova există două

tipuri de instituții ce oferă servicii de informare specializate pentru tineri. Acestea sînt *centrele de resurse și informare pentru tineret și clinicile prietenoase tinerilor* (centre de informare axate pe sănătatea tinerilor și prevenirea comportamentelor riscante).⁹

În esența sa, centrul sau serviciul de informare pentru tineret adoptă ca punct de plecare problemele și nevoile populației tinere căreia trebuie să-i răspundă. Cum problemele și nevoile acoperă o paletă foarte largă, centrul/serviciul de informare este organizat fie ca să răspundă direct unui larg număr de teme (de aici eticheta „generalist”, creator al opoziției cu alte servicii „specializate” în probleme ca sănătatea, cariera etc.), fie ca să trimită clientul unui serviciu competent în zona de interes indicată.¹⁰ În general, pornind de la prevederile Cartei europene a informării tinerilor, centrele /serviciile de informare au următoarele caracteristici: răspund nevoilor populației tinere; sînt deschise tuturor tinerilor; oferă informație variată tematic, prezentată sub forme multiple, avînd ca public vizat atît tinerii în general, cît și grupuri cu nevoi speciale ale acestora; oferă informație practică; în caz de necesitate, orientează beneficiarul către un serviciu specializat.¹¹

Atît centrele de informare, cît și clinicile au și echipe de voluntari care implică tinerii în managementul serviciilor. Un punct comun pentru ambele tipuri de servicii îl reprezintă faptul că ele orientează beneficiarii spre alte organizații și instituții, în cazul în care tinerii au nevoie de servicii pe care acestea nu le oferă. Serviciile prietenoase sînt prestate atît în cadrul Centrului, cît și în afara lui, prin dezvoltarea programelor și intervențiilor orientate către

tinerii vulnerabili și cei aflați în situații de risc sporit (servicii outreach).¹²

Am folosit, astfel, o noțiune nouă – servicii prietenoase. Evident, apare întrebarea: ce anume înțelegem prin „servicii prietenoase tinerilor”? Strategia pentru tineret le definește ca fiind “moduri novatoare de prestare a serviciilor cu ajutorul a două metode complementare: accesul tuturor tinerilor la informație și la serviciile esențiale și intervențiile direcționate către tinerii marginalizați și vulnerabili în diverse domenii (informare și consiliere, sănătate generală, consiliere și testare voluntară și confidențială la HIV, sănătate mentală etc.)”.¹³

Totodată, există și un alt serviciu ce poate fi înființat la nivel local, în special în ceea ce privește nevoia de recreare a tinerilor. Astfel, potrivit art. 15 al Legii cu privire la tineret, autoritățile administrației publice centrale și locale înființează centre de tineret, care reprezintă instituții publice ce oferă tinerilor oportunități de recreare activă după programe speciale.¹⁴

În încheiere, considerăm necesar să menționăm și următoarele referitor la implicarea autorităților administrației publice locale de ambele niveluri în Programul de Acțiuni consacrate Anului Tineretului. Astfel, conform Programului menționat, în anul 2008 autoritățile administrației publice locale au fost responsabile pentru: 1) consolidarea infrastructurii sportive, 2) organizarea și desfășurarea campionatelor sportive naționale și 3) organizarea tirgurilor locurilor de muncă la nivel comunitar, raional, regional și național.¹⁵ Considerăm însă că administrația publică locală, fiind și cea mai aproape de cetățeni, se poate implica mult mai mult în promovarea unor servicii pentru tineri de înaltă calitate.

În concluzie, vom menționa că nevoile tinerilor sînt de o astfel de natură, încît foarte puțini dintre ei și le pot satisface independent. Anume din acest motiv, implicarea statului și a societății civile capătă o importanță sporită. Aceste nevoi pot fi satisfăcute prin crearea de servicii

destinate tinerilor, servicii care pot fi înființate și la nivel central, dar mai ales la nivel local. În acest sens, autoritățile publice locale pot contribui la înființarea sau buna funcționare a serviciilor educaționale, de sănătate, de petrecere a timpului liber și de informare.

BIBLIOGRAFIE

¹ Colectiv de autori, *Asistența socială în contextul transformărilor din Republica Moldova*, Editura Asociației pentru promovarea asistenței sociale, Chișinău, 2008. –P. 292.

² Art. 19 al Legii Republicii Moldova cu privire la tineret, nr. 279 din 11.02.1999, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 39-41 din 24.04.1999.

³ Art. 43, al. (s) al Legii Republicii Moldova privind administrația publică locală, nr. 436 din 28.12.2006, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 032 din 09.03.2007.

⁴ Colectiv de autori, *Asistența socială în contextul transformărilor din Republica Moldova*. –P. 292.

⁵ Art. 2 al Legii Republicii Moldova cu privire la tineret, nr. 279 din 11.02.1999, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 39-41 din 24.04.1999.

⁶ Art. 13 al Legii Republicii Moldova cu privire la tineret, nr. 279 din 11.02.1999, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 39-41 din 24.04.1999.

⁷ Colectiv de autori, *Asistența socială în contextul transformărilor din Republica Moldova*. –P. 293.

⁸ Colectiv de autori, *Rolul autorităților publice locale în asigurarea protecției și asistenței sociale a populației*, Editura UNICEF Moldova, Chișinău, 2008. –P. 38.

⁹ Colectiv de autori, *Asistența socială în contextul transformărilor din Republica Moldova*. –P. 293.

¹⁰ Idem. –P. 292.

¹¹ Ibidem.

¹² Ibidem. –P. 294.

¹³ Pet. 1 al Hotărîrii Guvernului Republicii Moldova privind aprobarea Strategiei pentru tineret, nr. 1541 din 22.12.2003, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 006 din 01.01.2004.

¹⁴ Art. 15 al Legii Republicii Moldova cu privire la tineret, nr. 279 din 11.02.1999, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 39-41 din 24.04.1999.

¹⁵ Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova cu privire la aprobarea Programului de acțiuni consacrate Anului Tineretului nr. 333 din 20.03.2008, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 61-62 din 25.03.2008.

Prezentat: 5 mai 2009.

Recenzent: Orest TĂRÎȚĂ, doctor în științe politice, conferențiar universitar.

E-mail: tivioleta@mail.ru